

ร่างพระราชบัญญัติการสอบสวนคดีอาญา พ.ศ.
นายมงคลกิตติ์ สุขสินธารานนท์ กับคณะ จำนวน ๒๐ คน
เป็นผู้เสนอ

บันทึกหลักการและเหตุผล
ประกอบร่างพระราชบัญญัติการสอบสวนคดีอาญา
พ.ศ.

หลักการ

ให้มีกฎหมายว่าด้วยการสอบสวนคดีอาญา

เหตุผล

โดยที่มาตรา ๒๕๘ ง. ด้านกระบวนการยุติธรรม (๒) ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย บัญญัติให้ดำเนินการปฏิรูปประเทศในด้านกระบวนการยุติธรรมให้เกิดผล โดยปรับปรุงระบบการสอบสวนคดีอาญา ให้มีการตรวจสอบและถ่วงดุลระหว่างพนักงานสอบสวน กับพนักงานอัยการอย่างเหมาะสม กำหนดระยะเวลาในการปฏิบัติหน้าที่ของเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องทุกฝ่ายให้ชัดเจนเพื่อมิให้คดีขาดอายุความ และสร้างความเชื่อมั่นในการปฏิบัติหน้าที่ของพนักงานสอบสวนและพนักงานอัยการในการสอบสวนคดีอาญา รวมถึงให้หน่วยงานหรือสถาบันเอกชนที่เกี่ยวข้องสามารถดำเนินการการพิสูจน์หลักฐานได้ และเพื่อให้ระบบการสอบสวนคดีอาญาสามารถอำนวยความสะดวกได้อย่างถูกต้อง รวดเร็ว และมีประสิทธิภาพ สมควรให้มีกฎหมายกลางว่าด้วยการสอบสวนคดีอาญาของข้าราชการตำรวจ เพื่อพัฒนาระบบการบริหารงานสอบสวนร่วมกันระหว่างองค์กรที่เกี่ยวข้อง และยกระดับการให้บริการแก่ประชาชนที่ดีและมีมาตรฐาน จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้

ร่าง
ร่างพระราชบัญญัติการสอบสวนคดีอาญา
พ.ศ.

โดยที่เป็นการสมควรให้มีกฎหมายว่าด้วยการสอบสวนคดีอาญา

มาตรา ๑ พระราชบัญญัตินี้เรียกว่า “ร่างพระราชบัญญัติการสอบสวนคดีอาญา”

มาตรา ๒ พระราชบัญญัตินี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศในราชกิจจานุเบกษา
เป็นต้นไป

มาตรา ๓ การสืบสวนและการสอบสวนของข้าราชการตำรวจ ถ้ามิได้กำหนดไว้
เป็นอย่างอื่นในพระราชบัญญัตินี้ ให้ดำเนินการตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา

มาตรา ๔ ในพระราชบัญญัตินี้
“ก.ตร.” หมายความว่า คณะกรรมการตำรวจแห่งชาติตามกฎหมายว่าด้วยตำรวจ
แห่งชาติ

“พนักงานสอบสวน” หมายความว่า พนักงานสอบสวนตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณา
ความอาญาเฉพาะที่เป็นข้าราชการตำรวจ

“ผู้ช่วยพนักงานสอบสวน” หมายความว่า ข้าราชการตำรวจซึ่งดำรงตำแหน่ง ผู้ช่วย
พนักงานสอบสวนตามกฎหมายว่าด้วยตำรวจแห่งชาติ

มาตรา ๕ อำนาจในการสอบสวนตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญาในส่วนที่
เกี่ยวกับข้าราชการตำรวจ ให้เป็นอำนาจของข้าราชการตำรวจในสายงานสอบสวนตำแหน่งตั้งแต่รอง
สารวัตรสอบสวนขึ้นไป และผู้บัญชาการตำรวจแห่งชาติ จเรตำรวจแห่งชาติ รองผู้บัญชาการตำรวจ
แห่งชาติ ผู้ช่วยผู้บัญชาการตำรวจแห่งชาติ และรองจเรตำรวจแห่งชาติ

ผู้ช่วยพนักงานสอบสวนมีหน้าที่และอำนาจในการช่วยเหลือพนักงานสอบสวนในการ
ดำเนินการสืบสวนหรือการสอบสวน หรือในการปฏิบัติหน้าที่ตามที่พนักงานสอบสวนมอบหมาย และต้อง
อยู่ภายใต้การกำกับดูแลของพนักงานสอบสวน ทั้งนี้ ตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่ ก.ตร. กำหนด

มาตรา ๖ ให้ข้าราชการตำรวจในสายงานป้องกันและปราบปราม สายงานวิชาชีพเฉพาะ ในส่วนที่เกี่ยวกับการพิสูจน์หลักฐาน และสายงานอื่น มีหน้าที่และอำนาจในการช่วยเหลือ และสนับสนุน พนักงานสอบสวนในการสืบสวนหรือการสอบสวน ตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่ ก.ตร. กำหนด

นอกจากหน้าที่และอำนาจตามวรรคหนึ่ง ให้ข้าราชการตำรวจในสายงานป้องกันและปราบปรามมีหน้าที่และอำนาจในการสืบสวนตามที่พนักงานสอบสวนร้องขอเป็นการเฉพาะด้วย

มาตรา ๗ เพื่อประโยชน์ในการบริการประชาชนและดำเนินการให้เกิดประสิทธิภาพและรวดเร็ว ให้พนักงานสอบสวนในทุกท้องที่มีหน้าที่และอำนาจรับคำร้องทุกข์หรือคำกล่าวโทษที่มี ผู้ร้องทุกข์ หรือกล่าวโทษต่อตน ณ ที่ทำการที่ตนปฏิบัติหน้าที่อยู่ ไม่ว่าเหตุจะเกิดขึ้นในท้องที่ใด และเมื่อรับคำร้องทุกข์หรือคำกล่าวโทษแล้ว ให้มีหน้าที่สอบสวนเบื้องต้นเท่าที่จะพึงทำได้ แล้วรีบส่งคำร้องทุกข์หรือคำกล่าวโทษพร้อมด้วยสำนวนการสอบสวนเบื้องต้นไปยังพนักงานสอบสวน ซึ่งมีเขตอำนาจตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญาโดยเร็ว โดยให้ถือว่าการร้องทุกข์ การกล่าวโทษ และการสอบสวน ดังกล่าวเป็นการชอบด้วยกฎหมายแล้ว และให้แจ้งให้ผู้ร้องทุกข์ หรือกล่าวโทษทราบด้วยว่าจะส่งเรื่องไปยังพนักงานสอบสวนซึ่งมีเขตอำนาจแห่งใด

ให้นำความในวรรคหนึ่งไปใช้บังคับกับการแจ้งการสูญหายหรือเสียหายของทรัพย์สินหรือการแจ้งไว้เป็นหลักฐานด้วยโดยอนุโลม แต่ในกรณีที่เป็นการแจ้งการสูญหายหรือเสียหาย ของเอกสาร หรือหลักฐานที่หน่วยงานของรัฐเป็นผู้ออกให้ เพื่อใช้เป็นหลักฐานในการขอออกเอกสาร หรือหลักฐานใหม่ ให้ผู้แจ้งไปแจ้งโดยตรงต่อเจ้าหน้าที่ของหน่วยงานของรัฐที่เป็นผู้ออกเอกสาร หรือหลักฐานนั้น และให้ถือเป็นหน้าที่ของเจ้าหน้าที่ของหน่วยงานของรัฐดังกล่าวที่จะต้องรับแจ้ง และออกเอกสารหรือหลักฐาน ให้แก่ผู้แจ้ง แต่ทั้งนี้ ไม่ห้ามพนักงานสอบสวนที่จะรับแจ้ง

เมื่อได้รับคำร้องทุกข์หรือคำกล่าวโทษตามวรรคหนึ่ง หรือรับแจ้งตามวรรคสองแล้ว ให้พนักงานสอบสวนออกใบรับให้ผู้ร้องทุกข์หรือกล่าวโทษ หรือผู้แจ้ง โดยพลัน และให้แจ้งให้ ผู้ร้องทุกข์ หรือกล่าวโทษทราบถึงความคืบหน้าตามระยะเวลาที่ ก.ตร. กำหนด โดยการแจ้งดังกล่าวจะแจ้งผ่านทางอิเล็กทรอนิกส์ก็ได้

เรื่องใดที่มีผู้ร้องทุกข์หรือกล่าวโทษและพนักงานสอบสวนเห็นว่ามีใช่เป็นคำร้องทุกข์ หรือคำกล่าวโทษตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา หรือเป็นเรื่องซึ่งแนะนำให้ผู้แจ้งไปแจ้ง โดยตรงต่อเจ้าหน้าที่ของหน่วยงานของรัฐตามวรรคสอง ให้พนักงานสอบสวนหรือผู้ที่ได้รับมอบหมายจาก พนักงานสอบสวนบันทึกสรุปไว้ในรายงานประจำวันและให้ผู้ร้องทุกข์หรือกล่าวโทษหรือผู้แจ้งลงลายมือชื่อไว้เป็นหลักฐาน

มาตรา ๘ ในกรณีที่พนักงานสอบสวนต่างท้องที่ในเขตจังหวัดเดียวกันมีอำนาจสอบสวน ความผิดอาญาเดียวกัน ผู้บังคับการสอบสวนมีอำนาจสั่งให้พนักงานสอบสวนซึ่งมีเขตอำนาจคนใดคนหนึ่ง เป็นผู้รับผิดชอบการสอบสวนความผิดอาญานั้นได้ โดยคำนึงถึงความสะดวกของพยาน ประสิทธิภาพ และความรวดเร็วในการดำเนินการประกอบกัน โดยผู้บังคับการสอบสวนจะสั่งก่อนเริ่มดำเนินการสอบสวน หรือในระหว่างการสอบสวนก็ได้

ในกรณีที่มีการกระทำความผิดอาญาในรถไฟหรือยานพาหนะขนส่งสาธารณะ ให้ผู้เสียหายหรือเจ้าหน้าที่ของหน่วยงานของรัฐซึ่งเป็นเจ้าของหรือควบคุมดูแลรถไฟหรือยานพาหนะขนส่งสาธารณะมีสิทธิร้องทุกข์หรือกล่าวโทษต่อพนักงานสอบสวนในทุกท้องที่ไม่ว่าเหตุจะเกิดขึ้น

ในท้องที่ใด และเมื่อพนักงานสอบสวนรับคำร้องทุกข์หรือคำกล่าวโทษแล้ว ให้พนักงานสอบสวนนั้นมีหน้าที่และอำนาจดำเนินการสอบสวนได้ และเพื่อประโยชน์ในการอำนวยความสะดวกแก่ประชาชนหรือเพื่อประสิทธิภาพในการสอบสวน พนักงานสอบสวนซึ่งรับคำร้องทุกข์หรือคำกล่าวโทษไว้ ผู้บังคับการสอบสวนหรือผู้บัญชาการสอบสวนซึ่งเป็นผู้บังคับบัญชาของพนักงานสอบสวนนั้น หรือผู้บัญชาการตำรวจแห่งชาติ จะสั่งให้ส่งสำนวนการสอบสวนไปยังพนักงานสอบสวนอื่น เพื่อดำเนินการสอบสวนต่อไปก็ได้ ตามหลักเกณฑ์และเงื่อนไขที่กำหนดในกฎ ก.ตร.

มาตรา ๙ ในกรณีที่พนักงานสอบสวนต่างท้องที่และต่างจังหวัดมีอำนาจสอบสวนความผิดอาญาเดียวกัน หรือยังไม่ปรากฏหลักฐานชัดเจนว่าความผิดอาญาเกิดขึ้นในท้องที่ใด ผู้บัญชาการสอบสวนมีอำนาจสั่งให้พนักงานสอบสวนคนใดคนหนึ่งหรือหลายคนซึ่งปฏิบัติหน้าที่ ในสถานีตำรวจหรือกองบังคับการที่อยู่ในเขตอำนาจของตนร่วมกันสอบสวนได้ ในการพิจารณาสั่งการดังกล่าวให้นำความในมาตรา ๘ มาใช้บังคับโดยอนุโลม

ในกรณีที่มีความจำเป็นที่จะต้องใช้พนักงานสอบสวนจากต่างกองบัญชาการเพื่อสอบสวนคดีหนึ่งคดีใดเป็นการเฉพาะ ให้ผู้บัญชาการตำรวจแห่งชาติมีอำนาจสั่งให้ พนักงานสอบสวนดังกล่าวมาดำเนินการสอบสวนได้

ในการสั่งการตามวรรคหนึ่งและวรรคสอง ให้ระบุพนักงานสอบสวนผู้รับผิดชอบให้ชัดเจน

เมื่อได้รับคำสั่งตามวรรคหนึ่งหรือวรรคสองแล้ว ให้พนักงานสอบสวนซึ่งได้รับคำสั่งมีอำนาจสอบสวนความผิดอาญานั้นได้

มาตรา ๑๐ การสอบสวนต้องกระทำโดยมุ่งให้ทราบข้อเท็จจริงและพฤติการณ์ต่าง ๆ อันเกี่ยวกับความผิดที่ผู้ต้องหาถูกกล่าวหาเพื่อให้ได้ข้อเท็จจริงที่ถูกต้องตามความจริง ที่เกิดขึ้น ไม่ว่าจะเป็นคุณหรือเป็นโทษต่อผู้ต้องหา และเพื่อจะได้รู้ตัวผู้กระทำผิดและพิสูจน์ ให้เห็นความผิดหรือความบริสุทธิ์ของผู้ต้องหา

ให้เป็นหน้าที่ของพนักงานสอบสวนที่จะเป็นผู้รวบรวมพยานหลักฐาน แต่ในกรณีที่ผู้ต้องหาหรือผู้เสียหายอ้างพยานหลักฐานใด และนำพยานหลักฐานมามอบให้พนักงานสอบสวนโดยสมัครใจ หรือในกรณีเป็นพยานบุคคลได้นำพยานบุคคลมาให้ถ้อยคำแก่พนักงานสอบสวน ให้พนักงานสอบสวนสอบสวนพยานและรวบรวมพยานหลักฐานนั้นไว้ในสำนวนการสอบสวนด้วย

ในกรณีตามวรรคสอง ถ้าพนักงานสอบสวนเห็นว่าพยานหลักฐานหรือพยานบุคคลที่ผู้ต้องหาหรือผู้เสียหายนำมา ไม่เกี่ยวกับคดีหรือมีลักษณะเป็นการประวิงคดี พนักงานสอบสวน จะไม่รับไว้ในสำนวนหรือไม่สอบพยานบุคคลนั้น หรือสอบสวนเฉพาะในส่วนที่เกี่ยวกับคดีก็ได้ และให้บันทึกพฤติการณ์ดังกล่าวไว้ในสำนวนการสอบสวน

ในกรณีที่ผู้ต้องหาหรือผู้เสียหายอ้างพยานหลักฐานหรือพยานบุคคลอื่น แต่ไม่สามารถนำมามอบหรือมาให้ถ้อยคำกับพนักงานสอบสวนได้ ให้พนักงานสอบสวน ออกหมายเรียกพยานหลักฐานหรือพยานบุคคลนั้นตามที่ผู้ต้องหาหรือผู้เสียหายร้องขอ และถ้าพนักงานสอบสวนไม่ได้พยานหลักฐานตามที่หมายเรียกหรือพยานบุคคลไม่มาภายในเวลา ที่พนักงานสอบสวนกำหนด ให้บันทึกไว้ในสำนวนการสอบสวน และให้นำความในวรรคสาม มาใช้บังคับด้วยโดยอนุโลม

การดำเนินการตามวรรคสอง วรรคสาม และวรรคสี่ ไม่เป็นเหตุให้พนักงานสอบสวนต้องรอการสอบสวนไว้ก่อน เว้นแต่พนักงานสอบสวนจะเห็นว่าพยานหลักฐานหรือพยานบุคคลที่ผู้ต้องหาหรือผู้เสียหายอ้างอิงจะมีผลสำคัญต่อการสอบสวน จะรอการสอบสวนไว้ก่อนก็ได้ แต่ต้องบันทึกเหตุผลของการรอการสอบสวนไว้ในสำนวนการสอบสวนด้วย

เพื่อประโยชน์ให้เกิดความเป็นธรรม ในกรณีที่ผู้ว่าราชการจังหวัดหรือนายอำเภอผู้บังคับบัญชาของพนักงานสอบสวน หรือหัวหน้าสถานีตำรวจได้รับข้อเท็จจริงเกี่ยวกับการกระทำความผิดอาญาในเรื่องใด ให้มีหน้าที่ส่งข้อเท็จจริงนั้นเป็นหนังสือให้แก่พนักงานสอบสวนผู้รับผิดชอบ และให้เป็นหน้าที่ของพนักงานสอบสวนนั้นที่จะต้องพิจารณาข้อเท็จจริงนั้นประกอบการสอบสวน และรวมหลักฐานการแจ้งดังกล่าวไว้ในสำนวนการสอบสวนด้วย

ในกรณีที่พนักงานสอบสวนได้รับแจ้งตามวรรคหกภายหลังจากที่ส่งสำนวน ให้พนักงานอัยการแล้ว ให้พนักงานสอบสวนส่งข้อเท็จจริงที่ได้รับแจ้งไปให้พนักงานอัยการ เพื่อรวมไว้ในสำนวนการสอบสวนต่อไป

มาตรา ๑๑ เพื่อประโยชน์ในการอำนวยความสะดวก หน่วยงานใดของสำนักงานตำรวจแห่งชาติมีอัตรากำลังเพียงพอ ก.ตร. จะกำหนดให้การสอบสวนบางคดีสำหรับหน่วยงานนั้นต้องดำเนินการเป็นคณะก็ได้ โดยองค์ประกอบของคณะ ประเภทของคดี และวิธีปฏิบัติงานเป็นคณะให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่ ก.ตร. กำหนด

มาตรา ๑๒ ในสถานีตำรวจ ให้พนักงานสอบสวนผู้เป็นหัวหน้าของพนักงานสอบสวนในสถานีตำรวจนั้น เป็นพนักงานสอบสวนผู้รับผิดชอบในการสอบสวน ในหน่วยงานอื่นข้าราชการตำรวจที่ดำรงตำแหน่งในสายงานสอบสวนตำแหน่งใดจะเป็นพนักงานสอบสวนผู้รับผิดชอบในการสอบสวน ให้เป็นไปตามระเบียบที่สำนักงานตำรวจแห่งชาติกำหนด

เพื่อประโยชน์ในการปฏิบัติหน้าที่ให้เกิดประสิทธิภาพ รวดเร็ว และเป็นธรรม ให้หัวหน้าพนักงานสอบสวนในระดับผู้กำกับกับการสอบสวนมีอำนาจมอบหมายให้รองผู้กำกับกับการสอบสวนเป็นพนักงานสอบสวนผู้รับผิดชอบในการสอบสวน โดยจะมอบหมายตามประเภทหรือลักษณะของคดี หรือมอบหมายในลักษณะเป็นการทั่วไปก็ได้ แต่ในการมอบหมายให้คำนึงถึงการให้รองผู้กำกับกับการสอบสวนทุกคนได้แบ่งเบาภาระงานของผู้กำกับกับการสอบสวน แต่ไม่ว่าจะได้รับการมอบหมายดังกล่าวหรือไม่ ไม่เป็นการตัดหน้าที่ของรองผู้กำกับกับการสอบสวนในการสอบสวน

ให้นำความในวรรคสองมาใช้บังคับกับการมอบหมายอำนาจของหัวหน้าพนักงานสอบสวนในระดับที่สูงกว่าผู้กำกับกับการให้กับผู้ดำรงตำแหน่งรองของผู้ดำรงตำแหน่งนั้นด้วยโดยอนุโลมตามระเบียบที่สำนักงานตำรวจแห่งชาติกำหนด

เพื่อประโยชน์ในการเร่งรัดการดำเนินการสอบสวนหรือให้เกิดประสิทธิภาพ ในการสอบสวน ผู้บัญชาการตำรวจแห่งชาติมีอำนาจมอบหมายให้พนักงานสอบสวนคนหนึ่ง เป็นพนักงานสอบสวนผู้รับผิดชอบในการสอบสวนคดีใดคดีหนึ่งหรือประเภทใดประเภทหนึ่งก็ได้ ตามระเบียบที่สำนักงานตำรวจแห่งชาติกำหนด

ให้พนักงานสอบสวนผู้เป็นหัวหน้าของพนักงานสอบสวนในสถานีตำรวจ หรือในหน่วยงานอื่น มีหน้าที่กำกับดูแลและรับผิดชอบงานด้านการสอบสวนของพนักงานสอบสวนภายในสถานี

ตำรวจหรือหน่วยงานนั้น และมีอำนาจสั่งให้พนักงานสอบสวนดำเนินการสอบสวนเพิ่มเติมได้เมื่อมีเหตุอันควร

มาตรา ๑๓ เพื่อประโยชน์ในการสืบสวนหรือสอบสวนการกระทำความผิด ตามกฎหมายใด พนักงานสอบสวนอาจขอให้พนักงานเจ้าหน้าที่หรือเจ้าพนักงานตามกฎหมายนั้น หรือเจ้าหน้าที่อื่นของรัฐ ให้ความช่วยเหลือ สนับสนุน หรือเข้าร่วมปฏิบัติหน้าที่ได้ตามความจำเป็น

ในกรณีที่พนักงานเจ้าหน้าที่หรือเจ้าพนักงานตามกฎหมายใดมีฐานะเป็น พนักงานฝ่ายปกครองหรือตำรวจชั้นผู้ใหญ่และมีอำนาจสอบสวนความผิดตามกฎหมายนั้น ตามที่บัญญัติไว้ในพระราชกฤษฎีกาที่ออกตามมาตรา ๖ วรรคสาม แห่งพระราชบัญญัติตำรวจแห่งชาติ พ.ศ. หากปรากฏว่ามีการกระทำความผิดอื่นที่มีได้อยู่ในหน้าที่และอำนาจของพนักงานเจ้าหน้าที่หรือเจ้าพนักงานตามกฎหมายนั้น พนักงานเจ้าหน้าที่หรือเจ้าพนักงานดังกล่าวจะโอนสำนวนการสอบสวนในส่วนที่ตนได้สอบสวนไว้แล้วไปให้พนักงานสอบสวนตามพระราชบัญญัตินี้เพื่อดำเนินการสอบสวนในส่วนที่เกี่ยวกับความผิดที่มีได้อยู่ในหน้าที่และอำนาจของพนักงานเจ้าหน้าที่หรือเจ้าพนักงานดังกล่าวก็ได้ โดยให้ถือว่าสำนวนการสอบสวนของพนักงานเจ้าหน้าที่หรือเจ้าพนักงานดังกล่าวเป็นส่วนหนึ่งของสำนวนการสอบสวนของพนักงานสอบสวน แต่พนักงานสอบสวนมีอำนาจสั่งให้พนักงานเจ้าหน้าที่หรือเจ้าพนักงานดังกล่าวสอบสวนเพิ่มเติมหรือจะสอบสวนเพิ่มเติมเองก็ได้ ทั้งนี้ ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่ตกลงร่วมกันระหว่างสำนักงานตำรวจแห่งชาติและหน่วยงานที่พนักงานเจ้าหน้าที่หรือเจ้าพนักงานดังกล่าวสังกัดอยู่

มาตรา ๑๔ ในการแจ้งข้อหา พนักงานสอบสวนจะแจ้งข้อหาโดยยังมีได้มีหลักฐานพอสมควรที่แสดงว่าผู้ต้องหาจะได้กระทำความผิดตามข้อหาอันมิได้

มาตรา ๑๕ เพื่อประโยชน์แห่งความยุติธรรม เมื่อพนักงานสอบสวนดำเนินการสอบสวนคดีดังต่อไปนี้ และได้แจ้งข้อหาให้ผู้ต้องหาทราบแล้ว ให้แจ้งให้พนักงานอัยการที่มีเขตอำนาจทราบด้วย

(๑) คดีความผิดอาญาที่มีอัตราโทษขั้นต่ำให้จำคุกตั้งแต่สิบปีขึ้นไปหรือโทษสถานหนักกว่านั้น

(๒) คดีตามกฎหมายว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงินและกฎหมายว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการค้าย

(๓) คดีอื่นตามที่คณะรัฐมนตรีกำหนด

เมื่อได้รับแจ้งจากพนักงานสอบสวน ให้พนักงานอัยการมีอำนาจไปเข้าร่วมสอบสวนกับพนักงานสอบสวน ณ ที่ทำการของพนักงานสอบสวน หรือขอให้พนักงานสอบสวนแจ้งความคืบหน้าในการสอบสวนให้ทราบเป็นระยะ หรือขอให้ตรวจสอบพยานหลักฐานหรือประเด็นใดเพิ่มเติม หรือดำเนินการสอบสวนเพิ่มเติมเองเป็นการเฉพาะก็ได้ แต่ไม่เป็นการตัดอำนาจพนักงานสอบสวนในการดำเนินการสอบสวนไปก่อน ที่พนักงานอัยการจะเข้าร่วมสอบสวน

ในการสอบสวนร่วมกันตามวรรคหนึ่ง หรือในกรณีที่พนักงานสอบสวนเห็นว่า ควรได้รับคำปรึกษาแนะนำจากพนักงานอัยการ เมื่อพนักงานอัยการเห็นสมควร ให้พนักงานอัยการปฏิบัติหน้าที่ร่วมกับพนักงานสอบสวนเพื่อให้คำแนะนำหรือตรวจสอบพยานหลักฐานตั้งแต่ขั้นเริ่ม การสอบสวน โดยให้พนักงานสอบสวนปฏิบัติตามคำแนะนำของพนักงานอัยการในเรื่องที่เกี่ยวกับ การสอบสวนคดี แต่ในกรณีที่พนักงานสอบสวนไม่เห็นด้วยกับคำแนะนำนั้นหรือมีเหตุขัดข้องไม่อาจปฏิบัติตามคำแนะนำ

นั้นได้ ให้พนักงานสอบสวนบันทึกการไม่เห็นด้วยหรือเหตุขัดข้องพร้อมด้วยเหตุผลนั้นไว้ในสำนวนการสอบสวน

ในการดำเนินการตามวรรคสองและวรรคสาม ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่อัยการสูงสุดและผู้บัญชาการตำรวจแห่งชาติร่วมกันกำหนด ในระหว่างที่ยังมิได้ มีการกำหนดหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขดังกล่าว ให้พนักงานสอบสวนดำเนินการไปตามที่พนักงานอัยการแจ้งให้ทราบตามหลักเกณฑ์และเงื่อนไขที่อัยการสูงสุดกำหนด

ในการแจ้งหรือติดต่oprสานงานกันตามมาตรานี้ จะแจ้งหรือติดต่อกันทางอิเล็กทรอนิกส์ก็ได้

มาตรา ๑๖ ในการสอบสวน พนักงานสอบสวนต้องคำนึงถึงสิทธิของผู้ต้องหาที่จะได้รับการสอบสวนด้วยความรวดเร็ว ต่อเนื่อง และเป็นธรรม และต้องไม่กระทำการใดอันเป็นการขัดต่อสิทธิมนุษยชนหรือเป็นการเผยแพร่ข้อมูลในลักษณะที่จะทำให้ประชาชนเข้าใจว่าผู้นั้น เป็นผู้กระทำความผิดแล้ว

ในชั้นจับกุมหรือระหว่างสอบสวน ห้ามมิให้เจ้าพนักงานผู้จับหรือรับตัวผู้ถูกจับ หรือพนักงานสอบสวนนำผู้ถูกจับหรือผู้ต้องหาออกแถลงข่าวหรือจัดให้บุคคลดังกล่าวให้สัมภาษณ์ต่อสื่อมวลชน

เจ้าพนักงานหรือพนักงานสอบสวนต้องไม่เผยแพร่ภาพหรือเสียงของผู้เสียหาย ผู้ถูกจับ หรือผู้ต้องหาต่อสาธารณชนหรือยินยอมให้บุคคลซึ่งมิใช่เจ้าหน้าที่บันทึกภาพหรือเสียง ของผู้เสียหาย ผู้ถูกจับหรือผู้ต้องหา หรือกระทำการอื่นใด ทั้งนี้ อันมีลักษณะเป็นการประจานผู้เสียหาย ผู้ถูกจับหรือผู้ต้องหา แต่ทั้งนี้ การนำผู้ต้องหาไปทำแผนประทุษกรรมประกอบการรับสารภาพเพียงเท่าที่จำเป็นแห่งคดี มิให้ถือว่าเป็นการประจาน

ความในวรรคสามมิใช่บังคับกับการเผยแพร่ภาพหรือเสียงของผู้ต้องหา เพื่อประโยชน์ในการจับกุมตามหมายจับหรือเพื่อประโยชน์ในการสืบสวนหรือการสอบสวนในกรณีที่ยังมิได้มีการจับกุมหรือคุมขังผู้ถูกจับหรือผู้ต้องหา

มาตรา ๑๗ ในการค้นไม่ว่าจะมีหมายค้นหรือไม่ ห้ามมิให้เจ้าพนักงาน หรือพนักงานสอบสวนแจ้งหรือเผยแพร่ให้บุคคลอื่นใดที่ไม่มีหน้าที่ในการค้นทราบ หรือยินยอม ให้บุคคลซึ่งไม่มีหน้าที่ดังกล่าวเข้าไปในสถานที่ที่ค้นหรือบันทึกภาพหรือเสียงในการปฏิบัติหน้าที่ ของเจ้าพนักงานหรือพนักงานสอบสวน เว้นแต่ผู้ถูกค้นหรือเจ้าของหรือผู้ครอบครองสถานที่ที่ค้น จะเป็นผู้บันทึกภาพหรือเสียงหรือยินยอมให้บุคคลอื่นนั้นบันทึกภาพหรือเสียง

มาตรา ๑๘ ในกรณีผู้ต้องหาถูกขังอยู่หรืออยู่ในระหว่างที่ศาลสั่งปล่อยตัวผู้ต้องหาชั่วคราว ให้พนักงานสอบสวนดำเนินการสอบสวนให้แล้วเสร็จและส่งสำนวนการสอบสวนไปยังพนักงานอัยการภายในกำหนดเวลาดังต่อไปนี้

(๑) ในกรณีความผิดอาญาซึ่งมีอัตราโทษจำคุกอย่างสูงเกินหกเดือนแต่ไม่ถึงสิบปี หรือปรับเกินห้าร้อยบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ ให้ส่งสำนวนไม่น้อยกว่าเจ็ดวันก่อนวันครบกำหนดขังผู้ต้องหาครั้งสุดท้าย

(๒) ในกรณีความผิดอาญาซึ่งมีอัตราโทษจำคุกอย่างสูงตั้งแต่สิบปีขึ้นไป จะมีโทษปรับด้วยหรือไม่ก็ตาม ให้ส่งสำนวนไม่น้อยกว่าสิบสี่วันก่อนวันครบกำหนดขังผู้ต้องหาครั้งสุดท้าย

ในกรณีที่มีเหตุขัดข้องอันสำคัญและจำเป็นที่ไม่สามารถส่งสำนวนภายในระยะเวลาตามวรรคหนึ่ง หรือมีเหตุอื่นใดที่ทำให้ระยะเวลาในการขังผู้ต้องหาเปลี่ยนแปลงไป ให้พนักงานสอบสวนรีบแจ้งไปยังพนักงานอัยการเพื่อประสานการดำเนินคดี และขอคำแนะนำในการดำเนินคดีดังกล่าวเพื่อให้สามารถดำเนินการส่งสำนวนการสอบสวนได้อย่างครบถ้วนโดยเร็ว ทั้งนี้ ต้องมีเวลา ไม่น้อยกว่าห้าวัน ก่อนวันครบกำหนดขังผู้ต้องหาครั้งสุดท้าย

การสอบสวนหรือส่งสำนวนที่มีได้เป็นไปตามวรรคหนึ่งหรือวรรคสอง ไม่ทำให้การสอบสวนนั้นต้องเสียไป

มาตรา ๑๙ เมื่อได้รับความเห็นและสำนวนจากพนักงานสอบสวนแล้ว พนักงานอัยการมีอำนาจสั่งให้พนักงานสอบสวนดำเนินการสอบสวนเพิ่มเติมหรือส่งพยานมาให้ซักถามหรือส่งพยานหลักฐานอื่นมาใช้ประกอบสำนวน หรือเมื่อมีเหตุอันควร พนักงานอัยการ จะไปร่วมสอบสวนเพิ่มเติมกับพนักงานสอบสวนหรือจะดำเนินการสอบสวนเพิ่มเติมเอง ก่อนมีคำสั่งฟ้องหรือไม่ฟ้องก็ได้

ให้นำความในมาตรา ๑๐ วรรคหนึ่ง มาใช้บังคับกับการสอบสวนของพนักงานอัยการด้วย โดยอนุโลม

มาตรา ๒๐ ในกรณีปรากฏข้อเท็จจริงและพยานหลักฐานจากการพิสูจน์ของหน่วยงานหรือสถาบันเอกชนที่เกี่ยวข้องกับการพิสูจน์หลักฐานซึ่งมีมาตรฐานเป็นที่ยอมรับทั้งในหรือต่างประเทศ พนักงานสอบสวนหรือพนักงานอัยการอาจใช้ดุลยพินิจนำมาประกอบเป็นพยานหลักฐานในสำนวนได้

มาตรา ๒๑ ในกรณีที่ปรากฏข้อเท็จจริงและพยานหลักฐานในสำนวน หรือผู้มีส่วนได้เสียร้องโดยมีพยานหลักฐานตามสมควรว่ามีบุคคลอื่นใดมีส่วนร่วมในการกระทำความผิดในสำนวนใด ให้พนักงานอัยการมีอำนาจสั่งให้พนักงานสอบสวนทำการสอบสวนบุคคลนั้นเป็นผู้ต้องหาเพิ่มเติมในสำนวนนั้นได้

มาตรา ๒๒ ในกรณีที่พนักงานอัยการมีคำสั่งไม่ฟ้องและคำสั่งนั้นไม่ใช่ของ อัยการสูงสุด ให้พนักงานอัยการส่งสำนวนการสอบสวนพร้อมคำสั่งให้ผู้บังคับการสอบสวนพิจารณา ถ้าผู้บังคับการสอบสวนไม่แย้งคำสั่งดังกล่าวภายในหนึ่งร้อยแปดสิบวันนับแต่วันได้รับสำนวนให้ถือตามความเห็นของพนักงานอัยการ ถ้ามีความเห็นแย้งคำสั่งของพนักงานอัยการ ให้ส่งสำนวนพร้อมกับความเห็นที่แย้งไปยังอัยการสูงสุดเพื่อชี้ขาด แต่ถ้าคดีจะขาดอายุความหรือมีเหตุอย่างอื่น อันจำเป็นจะต้องรีบฟ้อง ก็ให้ฟ้องคดีนั้นตามความเห็นของผู้บังคับการสอบสวนไปก่อน ความเห็น ของอัยการสูงสุดให้เป็นที่สุด

ในกรณีตามวรรคหนึ่งสำหรับกรุงเทพมหานคร ให้อำนาจของผู้บังคับการสอบสวนในการแย้งคำสั่งของพนักงานอัยการ เป็นอำนาจของผู้บัญชาการสอบสวน ถ้าผู้ดำรงตำแหน่ง ผู้บัญชาการสอบสวนขึ้นไปเป็นพนักงานสอบสวนผู้รับผิดชอบ ให้อำนาจของผู้บังคับการตามวรรคหนึ่งเป็นอำนาจของผู้บัญชาการตำรวจแห่งชาติ ถ้าผู้บัญชาการตำรวจแห่งชาติเป็นพนักงานสอบสวนผู้รับผิดชอบ ให้อำนาจการสั่งฟ้องหรือไม่ฟ้องของพนักงานอัยการเป็นอำนาจของอัยการสูงสุด และคำสั่งของอัยการสูงสุดดังกล่าวให้เป็นที่สุด

ในกรณีตามวรรคหนึ่งสำหรับจังหวัดอื่นนอกจากกรุงเทพมหานคร ถ้าผู้บังคับการสอบสวนเป็นพนักงานสอบสวนผู้รับผิดชอบ อำนาจของผู้บังคับการสอบสวนในการแย้งคำสั่งของพนักงานอัยการ ให้เป็นอำนาจของผู้บัญชาการสอบสวน ถ้าผู้ดำรงตำแหน่งสูงกว่าผู้บังคับการสอบสวนเป็นพนักงานสอบสวนผู้รับผิดชอบให้อำนาจของผู้บังคับการตามวรรคหนึ่งเป็นอำนาจของผู้บัญชาการตำรวจแห่งชาติ ถ้าผู้บัญชาการตำรวจแห่งชาติเป็นพนักงานสอบสวนผู้รับผิดชอบ ให้อำนาจการสั่งฟ้องหรือไม่ฟ้อง ของพนักงานอัยการเป็นอำนาจของอัยการสูงสุด และคำสั่งของอัยการสูงสุดดังกล่าวให้เป็นที่ที่สุด

ให้นำความในวรรคหนึ่ง วรรคสอง และวรรคสาม เว้นแต่ในส่วนที่เกี่ยวกับระยะเวลาหนึ่งร้อยแปดสิบวัน มาใช้บังคับกับการแย้งคำสั่งไม่อุทธรณ์หรือไม่ฎีกา และการถอนฟ้อง ถอนอุทธรณ์ หรือถอนฎีกาด้วยโดยอนุโลม โดยในการดำเนินการดังกล่าวให้ผู้ที่เกี่ยวข้องคำนึงถึงระยะเวลา ในการอุทธรณ์หรือฎีกาตามที่กฎหมายกำหนดด้วย

ความในวรรคสี่ไม่ใช้บังคับกับการไม่อุทธรณ์หรือไม่ฎีกาที่พนักงานอัยการเห็นว่า ไม่มีเหตุที่จะต้องอุทธรณ์หรือฎีกาเพราะศาลได้พิพากษาว่าจำเลยกระทำความผิดตามที่พนักงานอัยการฟ้องแล้ว

มาตรา ๒๓ เมื่อมีคำสั่งเด็ดขาดไม่ฟ้องคดีหรือมีคำพิพากษาถึงที่สุดให้ยกฟ้อง ให้อัยการแจ้งให้กองทะเบียนประวัติอาชญากร สำนักงานตำรวจแห่งชาติ ทราบและให้กองทะเบียนประวัติอาชญากรบันทึกคำสั่งเด็ดขาดไม่ฟ้องคดีหรือคำพิพากษาถึงที่สุดให้ยกฟ้องไว้ในประวัติของบุคคลนั้น ในกรณีที่ผู้ขอตรวจสอบประวัติของบุคคลนั้น ให้ผู้มีอำนาจแจ้งประวัติแจ้งด้วยว่า มีคำสั่งเด็ดขาดไม่ฟ้องคดีผู้นั้นหรือศาลมีคำพิพากษาถึงที่สุดยกฟ้องแล้ว และเมื่อพ้นกำหนดอายุความในการดำเนินคดีนั้นแล้ว ให้กองทะเบียนประวัติอาชญากรลบประวัติอาชญากรรมที่บันทึกไว้ดังกล่าวของบุคคลนั้นโดยพลัน

มาตรา ๒๔ ในการปฏิบัติการตามพระราชบัญญัตินี้ ให้อัยการสูงสุดมีอำนาจ ออกกฎหรือระเบียบเพื่อกำหนดรายละเอียดเกี่ยวกับวิธีปฏิบัติของพนักงานอัยการ และผู้บัญชาการตำรวจแห่งชาติ มีอำนาจออกกฎหรือระเบียบเพื่อกำหนดรายละเอียดเกี่ยวกับวิธีปฏิบัติของข้าราชการตำรวจ และในกรณีที่เป็นการปฏิบัติหน้าที่ร่วมกันระหว่างพนักงานอัยการและข้าราชการตำรวจ อัยการสูงสุดและผู้บัญชาการตำรวจแห่งชาติจะออกกฎหรือระเบียบร่วมกันก็ได้ ทั้งนี้ เท่าที่ไม่ขัด หรือแย้งกับพระราชบัญญัตินี้

มาตรา ๒๕ ในการปฏิบัติการตามพระราชบัญญัตินี้ ให้ใช้บังคับกับคดีที่ได้มีคำร้องทุกข์หรือคำกล่าวโทษเมื่อพ้นกำหนดเวลาหนึ่งร้อยแปดสิบวันนับแต่วันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ

มาตรา ๒๖ ให้นายกรัฐมนตรีรักษาการตามพระราชบัญญัตินี้

.....

.....

บันทึกวิเคราะห์สรุปสาระสำคัญ
ของร่างพระราชบัญญัติการสอบสวนคดีอาญา
พ.ศ.

สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรกับคณะได้เสนอร่างพระราชบัญญัติร่างพระราชบัญญัติการสอบสวนคดีอาญา พ.ศ. ต่อสภาผู้แทนราษฎร และได้จัดทำบันทึกวิเคราะห์สรุปสาระสำคัญของร่างพระราชบัญญัติตามข้อ ๑๑๐ ของข้อบังคับการประชุมสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. ๒๕๖๒ ดังต่อไปนี้

๑. เหตุผลและความจำเป็นในการเสนอร่างพระราชบัญญัติ

โดยที่มาตรา ๒๕๘ ง. ด้านกระบวนการยุติธรรม (๒) ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย บัญญัติให้ดำเนินการปฏิรูปประเทศในด้านกระบวนการยุติธรรมให้เกิดผล โดยปรับปรุงระบบการสอบสวนคดีอาญาให้มีการตรวจสอบและถ่วงดุลระหว่างพนักงานสอบสวน กับพนักงานอัยการอย่างเหมาะสม กำหนดระยะเวลาในการปฏิบัติหน้าที่ของเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องทุกฝ่ายให้ชัดเจนเพื่อมิให้เกิดขาดอายุความ และสร้างความเชื่อมั่นในการปฏิบัติหน้าที่ของพนักงานสอบสวนและพนักงานอัยการในการสอบสวนคดีอาญา รวมถึงให้หน่วยงานหรือสถาบันเอกชนที่เกี่ยวข้องสามารถดำเนินการการพิสูจน์หลักฐานได้ และเพื่อให้ระบบการสอบสวนคดีอาญาสามารถอำนวยความสะดวกได้อย่างถูกต้อง รวดเร็ว และมีประสิทธิภาพ สมควรให้มีกฎหมายกลางว่าด้วยการสอบสวนคดีอาญาของข้าราชการตำรวจ เพื่อพัฒนาระบบการบริหารงานสอบสวนร่วมกันระหว่างองค์กรที่เกี่ยวข้อง และยกระดับการให้บริการแก่ประชาชนที่ดีและมีมาตรฐาน จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้

๒. สาระสำคัญของร่างพระราชบัญญัติ

๑) กำหนดให้อำนาจในการสอบสวนตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญาในส่วนที่เกี่ยวกับข้าราชการตำรวจ ให้เป็นอำนาจของข้าราชการตำรวจในสายงานสอบสวนตำแหน่งตั้งแต่รองสารวัตรสอบสวนขึ้นไป และผู้บัญชาการตำรวจแห่งชาติ จเรตำรวจแห่งชาติ รองผู้บัญชาการตำรวจแห่งชาติ ผู้ช่วยผู้บัญชาการตำรวจแห่งชาติ และรองจเรตำรวจแห่งชาติ และผู้ช่วยพนักงานสอบสวนมีหน้าที่และอำนาจในการช่วยเหลือพนักงานสอบสวนในการดำเนินการสืบสวนหรือการสอบสวน หรือในการปฏิบัติหน้าที่ตามที่พนักงานสอบสวนมอบหมาย และต้องอยู่ภายใต้การกำกับดูแลของพนักงานสอบสวน ทั้งนี้ ตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่ ก.ตร. กำหนด

๒) กำหนดให้ข้าราชการตำรวจในสายงานป้องกันและปราบปราม สายงานวิชาชีพ เฉพาะในส่วนที่เกี่ยวกับการพิสูจน์หลักฐาน และสายงานอื่น มีหน้าที่และอำนาจในการช่วยเหลือ และสนับสนุนพนักงานสอบสวนในการสืบสวนหรือการสอบสวน ตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่ ก.ตร. กำหนด

๓) กำหนดให้เพื่อประโยชน์ในการบริการประชาชนและดำเนินการให้เกิดประสิทธิภาพและรวดเร็ว ให้พนักงานสอบสวนในทุกท้องที่มีหน้าที่และอำนาจรับคำร้องทุกข์หรือคำกล่าวโทษที่มี ผู้ร้องทุกข์หรือกล่าวโทษต่อตน ณ ที่ทำการที่ตนปฏิบัติหน้าที่อยู่ ไม่ว่าเหตุจะเกิดขึ้นในท้องที่ใด และเมื่อรับคำร้องทุกข์หรือคำกล่าวโทษแล้ว ให้มีหน้าที่สอบสวนเบื้องต้นเท่าที่จะพึงทำได้ แล้วรีบส่งคำร้องทุกข์หรือคำกล่าวโทษพร้อมด้วยสำนวนการสอบสวนเบื้องต้นไปยังพนักงานสอบสวน ซึ่งมีเขตอำนาจตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญาโดยเร็ว โดยให้ถือว่าคำร้องทุกข์ การกล่าวโทษ และการสอบสวนดังกล่าวเป็นการชอบด้วยกฎหมายแล้ว และให้แจ้งให้ผู้ร้องทุกข์ หรือกล่าวโทษทราบด้วยว่าจะส่งเรื่องไปยังพนักงานสอบสวนซึ่งมีเขตอำนาจแห่งใด

๔) กำหนดให้ในกรณีที่พนักงานสอบสวนต่างท้องที่ในเขตจังหวัดเดียวกันมีอำนาจสอบสวนความผิดอาญาเดียวกัน ผู้บังคับการสอบสวนมีอำนาจสั่งให้พนักงานสอบสวนซึ่งมีเขตอำนาจคน

ใดคนหนึ่งเป็นผู้รับผิดชอบการสอบสวนความผิดอาญานั้นได้ โดยคำนึงถึงความสะดวกของพยาน ประสิทธิภาพ และความรวดเร็วในการดำเนินการประกอบกัน โดยผู้บังคับการสอบสวนจะสั่งก่อนเริ่ม ดำเนินการสอบสวนหรือในระหว่างการสอบสวนก็ได้ ตลอดจนกำหนดให้ในกรณีที่มีการกระทำความผิด อาญาในรถไฟหรือยานพาหนะขนส่งสาธารณะ ให้ผู้เสียหายหรือเจ้าหน้าที่ของหน่วยงานของรัฐซึ่งเป็น เจ้าของหรือควบคุมดูแลรถไฟหรือยานพาหนะขนส่งสาธารณะมีสิทธิร้องทุกข์หรือกล่าวโทษต่อพนักงาน สอบสวนในทุกท้องที่ไม่ว่าเหตุจะเกิดขึ้น ในท้องที่ใด และเมื่อพนักงานสอบสวนรับคำร้องทุกข์หรือคำ กล่าวโทษแล้ว ให้พนักงานสอบสวนนั้น หน้าที่และอำนาจดำเนินการสอบสวนได้ และเพื่อประโยชน์ใน การอำนวยความสะดวกแก่ประชาชนหรือเพื่อประสิทธิภาพในการสอบสวน พนักงานสอบสวนซึ่งรับคำ ร้องทุกข์หรือกล่าวโทษไว้ ผู้บังคับการสอบสวนหรือผู้บัญชาการสอบสวนซึ่งเป็นผู้บังคับบัญชาของ พนักงานสอบสวนนั้น หรือผู้บัญชาการตำรวจแห่งชาติ จะสั่งให้ส่งสำนวนการสอบสวนไปยังพนักงาน สอบสวนอื่น เพื่อดำเนินการสอบสวนต่อไปก็ได้ตามหลักเกณฑ์และเงื่อนไขที่กำหนดในกฎ ก.ตร.

๕) กำหนดให้ในกรณีที่พนักงานสอบสวนต่างท้องที่และต่างจังหวัดมีอำนาจสอบสวน ความผิดอาญาเดียวกัน หรือยังไม่ปรากฏหลักฐานชัดเจนว่าความผิดอาญาเกิดขึ้นในท้องที่ใด ผู้บัญชาการ สอบสวนมีอำนาจสั่งให้พนักงานสอบสวนคนใดคนหนึ่งหรือหลายคนซึ่งปฏิบัติหน้าที่ ในสถานีตำรวจหรือ กองบังคับการที่อยู่ในเขตอำนาจของตนร่วมกันสอบสวนได้

๖) กำหนดให้การสอบสวนต้องกระทำโดยมุ่งให้ทราบข้อเท็จจริงและพฤติการณ์ต่าง ๆ อันเกี่ยวกับความผิดที่ผู้ต้องหาถูกกล่าวหาเพื่อให้ได้ข้อเท็จจริงที่ถูกต้องตามความจริง ที่เกิดขึ้น ไม่ว่าจะเป็น เป็นคุณหรือเป็นโทษต่อผู้ต้องหา และเพื่อจะได้รู้ตัวผู้กระทำความผิดและพิสูจน์ ให้เห็นความผิดหรือความ บริสุทธิ์ของผู้ต้องหา และให้เป็นหน้าที่ของพนักงานสอบสวนที่จะเป็นผู้รวบรวมพยานหลักฐาน แต่ในกรณีที่ ผู้ต้องหาหรือผู้เสียหายอ้างพยานหลักฐานใด และนำพยานหลักฐานมามอบให้พนักงานสอบสวน โดยสมัครใจ หรือในกรณีเป็นพยานบุคคลได้นำพยานบุคคลมาให้อภัยค่าแก่พนักงานสอบสวน ให้พนักงาน สอบสวนสอบสวนพยานและรวบรวมพยานหลักฐานนั้นไว้ในสำนวนการสอบสวนด้วย

๗) กำหนดให้เพื่อประโยชน์ในการอำนวยความสะดวก หน่วยงานใดของสำนักงาน ตำรวจแห่งชาติมีอัตรากำลังเพียงพอ ก.ตร. จะกำหนดให้การสอบสวนบางคดีสำหรับหน่วยงานนั้นต้อง ดำเนินการเป็นคณะก็ได้ โดยองค์ประกอบของคณะ ประเภทของคดี และวิธีปฏิบัติงานเป็นคณะให้เป็นไป ตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่ ก.ตร. กำหนด

๘) กำหนดให้ในสถานีตำรวจ ให้พนักงานสอบสวนผู้เป็นหัวหน้าของพนักงาน สอบสวนในสถานีตำรวจนั้น เป็นพนักงานสอบสวนผู้รับผิดชอบในการสอบสวน ในหน่วยงานอื่น ข้าราชการตำรวจที่ดำรงตำแหน่งในสายงานสอบสวนตำแหน่งใดจะเป็นพนักงานสอบสวนผู้รับผิดชอบใน การสอบสวน ให้เป็นไปตามระเบียบที่สำนักงานตำรวจแห่งชาติกำหนด

๙) กำหนดให้เพื่อประโยชน์ในการสืบสวนหรือสอบสวนการกระทำความผิด ตาม กฎหมายใด พนักงานสอบสวนอาจขอให้พนักงานเจ้าหน้าที่หรือเจ้าพนักงานตามกฎหมายนั้น หรือ เจ้าหน้าที่อื่นของรัฐ ให้ความช่วยเหลือ สนับสนุน หรือเข้าร่วมปฏิบัติหน้าที่ได้ตามความจำเป็น

๑๐) กำหนดให้การแจ้งข้อหา พนักงานสอบสวนจะแจ้งข้อหาโดยยังมีได้มีหลักฐาน พอสมควรที่แสดงว่าผู้ต้องหาน่าจะได้กระทำความผิดตามข้อหาอันมิได้

๑๑) กำหนดให้เพื่อประโยชน์แห่งความยุติธรรม เมื่อพนักงานสอบสวนดำเนินการ สอบสวนคดีดังต่อไปนี้ และได้แจ้งข้อหาให้ผู้ต้องหาทราบแล้ว ให้แจ้งให้พนักงานอัยการที่มีเขตอำนาจ ทราบด้วย (๑) คดีความผิดอาญาที่มีอัตราโทษขั้นต่ำให้จำคุกตั้งแต่สิบปีขึ้นไปหรือโทษสถานหนักกว่านั้น

(๒) คดีตามกฎหมายว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงินและกฎหมายว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการค้าย (๓) คดีอื่นตามที่คณะรัฐมนตรีกำหนด

๑๒) กำหนดให้ในการสอบสวน พนักงานสอบสวนต้องคำนึงถึงสิทธิของผู้ต้องหาที่จะได้รับการสอบสวนด้วยความรวดเร็ว ต่อเนื่อง และเป็นธรรม และต้องไม่กระทำการใดอันเป็นการขัดต่อสิทธิมนุษยชนหรือเป็นการเผยแพร่ข้อมูลในลักษณะที่จะทำให้ประชาชนเข้าใจว่าผู้ต้องหา เป็นผู้กระทำความผิดแล้ว

๑๓) กำหนดให้ในการค้นไม่ว่าจะมีหมายค้นหรือไม่ ห้ามมิให้เจ้าพนักงาน หรือพนักงานสอบสวนแจ้งหรือเผยแพร่ให้บุคคลอื่นใดที่ไม่มีหน้าที่ในการค้นทราบ หรือยินยอม ให้บุคคลซึ่งไม่มีหน้าที่ดังกล่าวเข้าไปในสถานที่ที่ค้นหรือบันทึกภาพหรือเสียงในการปฏิบัติหน้าที่ ของเจ้าพนักงานหรือพนักงานสอบสวน เว้นแต่ผู้ถูกค้นหรือเจ้าของหรือผู้ครอบครองสถานที่ที่ค้น จะเป็นผู้บันทึกภาพหรือเสียง หรือยินยอมให้บุคคลอื่นบันทึกภาพหรือเสียง

๑๔) กำหนดให้ในกรณีผู้ต้องหาถูกขังอยู่หรืออยู่ในระหว่างที่ศาลสั่งปล่อยตัวผู้ต้องหาชั่วคราว ให้พนักงานสอบสวนดำเนินการสอบสวนให้แล้วเสร็จและส่งสำนวนการสอบสวนไปยังพนักงานอัยการภายในกำหนดเวลาดังต่อไปนี้ (๑) ในกรณีความผิดอาญาซึ่งมีอัตราโทษจำคุกอย่างสูงเกินหกเดือน แต่ไม่ถึงสิบปี หรือปรับเกินห้าร้อยบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ ให้ส่งสำนวนไม่น้อยกว่าเจ็ดวันก่อนวันครบกำหนดขังผู้ต้องหาครั้งสุดท้าย (๒) ในกรณีความผิดอาญาซึ่งมีอัตราโทษจำคุกอย่างสูงตั้งแต่สิบปีขึ้นไป จะมีโทษปรับด้วยหรือไม่ก็ตาม ให้ส่งสำนวนไม่น้อยกว่าสิบสี่วันก่อนวันครบกำหนดขังผู้ต้องหาครั้งสุดท้าย

๑๕) กำหนดให้เมื่อได้รับความเห็นและสำนวนจากพนักงานสอบสวนแล้ว พนักงานอัยการมีอำนาจสั่งให้พนักงานสอบสวนดำเนินการสอบสวนเพิ่มเติมหรือส่งพยานมาให้ซักถามหรือส่งพยานหลักฐานอื่นมาใช้ประกอบสำนวน หรือเมื่อมีเหตุอันควร พนักงานอัยการ จะไปร่วมสอบสวนเพิ่มเติมกับพนักงานสอบสวนหรือจะดำเนินการสอบสวนเพิ่มเติมเอง ก่อนมีคำสั่งฟ้องหรือไม่ฟ้องก็ได้

๑๖) กำหนดให้ในกรณีปรากฏข้อเท็จจริงและพยานหลักฐานจากการพิสูจน์ของหน่วยงานหรือสถาบันเอกชนที่เกี่ยวข้องกับการพิสูจน์หลักฐานซึ่งมีมาตรฐานเป็นที่ยอมรับทั้งในหรือต่างประเทศ พนักงานสอบสวนหรือพนักงานอัยการอาจใช้ดุลยพินิจนำมาประกอบเป็นพยานหลักฐานในสำนวนได้

๑๗) กำหนดให้ในกรณีที่ปรากฏข้อเท็จจริงและพยานหลักฐานในสำนวน หรือผู้มีส่วนได้เสียร้องโดยมีพยานหลักฐานตามสมควรว่ามีบุคคลอื่นใดมีส่วนร่วมในการกระทำความผิดในสำนวนใด ให้พนักงานอัยการมีอำนาจสั่งให้พนักงานสอบสวนทำการสอบสวนบุคคลนั้นเป็นผู้ต้องหาเพิ่มเติมในสำนวนนั้นได้

๑๘) กำหนดให้ในกรณีที่พนักงานอัยการมีคำสั่งไม่ฟ้องและคำสั่งนั้นไม่ใช่ของ อัยการสูงสุด ให้พนักงานอัยการส่งสำนวนการสอบสวนพร้อมคำสั่งให้ผู้บังคับการสอบสวนพิจารณา ถ้าผู้บังคับการสอบสวนไม่แย้งคำสั่งดังกล่าวภายในหนึ่งร้อยแปดสิบวันนับแต่วันได้รับสำนวน ซึ่งให้ถือตามความเห็นของพนักงานอัยการ ถ้ามีความเห็นแย้งคำสั่งของพนักงานอัยการ ให้ส่งสำนวนพร้อมกับความเห็นที่แย้งไปยังอัยการสูงสุดเพื่อชี้ขาด แต่ถ้าคดีจะขาดอายุความหรือมีเหตุอย่างอื่น อันจำเป็นจะต้องรีบฟ้อง ก็ให้ฟ้องคดีนั้นตามความเห็นของผู้บังคับการสอบสวนไปก่อน ความเห็น ของอัยการสูงสุดให้เป็นที่สุด

๑๙) กำหนดให้เมื่อมีคำสั่งเด็ดขาดไม่ฟ้องคดีหรือมีคำพิพากษาถึงที่สุดให้ยกฟ้อง ให้อัยการแจ้งให้กองทะเบียนประวัติอาชญากร สำนักงานตำรวจแห่งชาติ ทราบและให้กองทะเบียนประวัติอาชญากรบันทึกคำสั่งเด็ดขาดไม่ฟ้องคดีหรือคำพิพากษาถึงที่สุดให้ยกฟ้องไว้ในประวัติของบุคคล

นั้น ในกรณีที่มีผู้ขอตรวจสอบประวัติของบุคคลนั้น ให้ผู้มีอำนาจแจ้งประวัติแจ้งด้วยว่า มีคำสั่งเด็ดขาดไม่ฟ้องคดีผู้นั้นหรือศาลมีคำพิพากษาถึงที่สุดยกฟ้องแล้ว และเมื่อพ้นกำหนดอายุความในการดำเนินคดีนั้นแล้ว ให้กองทะเบียนประวัติอาชญากรลบประวัติอาชญากรรมที่บันทึกไว้ดังกล่าวของบุคคลนั้นโดยพลัน

๒๐) ในการปฏิบัติการตามพระราชบัญญัตินี้ ให้อัยการสูงสุดมีอำนาจ ออกกฎหรือระเบียบเพื่อกำหนดรายละเอียดเกี่ยวกับวิธีปฏิบัติของพนักงานอัยการ และผู้บัญชาการตำรวจแห่งชาติ มีอำนาจออกกฎหรือระเบียบเพื่อกำหนดรายละเอียดเกี่ยวกับวิธีปฏิบัติของข้าราชการตำรวจ และในกรณีที่เป็นการปฏิบัติหน้าที่ร่วมกันระหว่างพนักงานอัยการและข้าราชการตำรวจ อัยการสูงสุดและผู้บัญชาการตำรวจแห่งชาติจะออกกฎหรือระเบียบร่วมกันก็ได้ ทั้งนี้ เท่าที่ไม่ขัด หรือแย้งกับพระราชบัญญัตินี้

๓. ประโยชน์ที่ประชาชนจะได้รับ

เมื่อมีพระราชบัญญัติจะส่งผลให้ระบบการสอบสวนคดีอาญาสามารถอำนวยความสะดวกได้อย่างถูกต้อง รวดเร็ว และมีประสิทธิภาพ รวมถึงเป็นการพัฒนาระบบการบริหารงานสอบสวนร่วมกันระหว่างองค์กรที่เกี่ยวข้อง และยกระดับการให้บริการแก่ประชาชนที่ดีและมีมาตรฐานเพิ่มมากขึ้นต่อไป